

Kiasma

A portrait of a man with short hair, wearing round glasses and a blue zip-up hoodie over a green shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background consists of a blue sky with white clouds and a white building with horizontal lines.

40 • 2008 vol. 11

**Intohimosta syntyy kokoelma
Pilviin piirretty Aasia
Reittejä ja merkintöjä**

Kiasma – matkoja muualle

Kiasma on marraskuusta tammikuun puoliväliin ainutlaatuinen risteusasema. Museovieras voi päättää, ottaako suunnan ensin itään vai länteen. Museon aulasta alkava *Pilviin piirretty* -reitti vie aasialaisten nykyaiteilijoiden mukana idän metropoleihin. *FULL HOUSE – Kouri-kokoelma ja minimalistisia seikkailuja Amerikasta* avaa näkymiä Manhattanille ja minimalismin historiaan. Näyttelyt tarjoavat katsojalle niin herkkyyttä ja henkilökohtaisia kannanottoja kuin jyvää maskuliinisuutta ja ei-esittävyttä.

Tässä lehdessä on esitelty monta taidealan toimijaa, jotka mahdollis-tavat *FULL HOUSE* ja *Pilviin piirretty* -näyttelyiden kaltaiset kansainväliset taide-ekskursiot. Taiteilijoiden, taiteen ystävien ja keräilijöiden lisäksi tarvitaan muita museoita, näyttelyrakentajia, museovalvoja, konservaattoreita, kuraattoreita, sponsoreita ja kriitikoita.

Kuvataidekriitikko Kim Levinistä kannattaa ottaa mallia. Hyvien muistiinpanojen avulla matkojen muistijäljet säilyvät pidempään, myös jälkipolville.

□ Kaija Suni

Rakkaus minimalismiin

Pentti Kouri kiinnostui taiteen keräämisestä 80-luvun New Yorkissa. Intohimoinen ja ehdoton suhde taiteeseen synnytti kokoelman, joka kertoo kerääjästä paljon. Näitä teoksia on nähtävissä FULL HOUSE – Kouri-kokoelma ja minimalistisia seikkailuja Amerikasta -näyttelyssä. Minimalismin suuntauksista kertovaa kokonaisuutta täydentävät Solomon R. Guggenheim -museolta New Yorkista lainatut teokset.

Museonjohtaja Berndt Arell pohtii artikkelissaan Kiasman Kouri-kokoelman merkitystä ja luonnehtii Pentti Kouria taiteenkerääjänä.

PETRI YRJÄNEN / KKA

Carl Andre: Revel for KF, 1987 – kuva teoksesta
Kouri-kokoelma Nykytaiteen museo Kiasmassa.

Uuden taiteen ja kulttuurin luomisen tukemisella on valtava vaikutus yhteiskunnan kokonaisvaltaiseen kehittymiseen – taiteilijuus on kansakunnan peili. Tässä historian jatkumon ja uuden luomisen ristivedossa toimivat taiteilijat, taidemuseot, galleriat ja taiteen kerääjät. Ilman toista ei olisi toista.

Yksi Kiasman keskeisimpiä tehtäviä museona on kehittää kansainvälistä nykyaiteen kokoelmaa ja tarjota yleisölle mahdollisuus taiteen kautta kokea maailma ja itsensä yhä uusin tavoin. Kokoelmien kartuttaminen määrärahojen jatkuvasti vähetessä onkin haaste koko museolle. Miten täyttää museon tehtävä taiteen kerääjänä, säilyttäjänä, esittäjänä ja tutkijana muuttuvassa maailmassa, kun määrärahat ovat jääneet avajaisvuoden tasolle? Yhden vastauksen tähän kysymykseen on tarjonnut yksityisten keräilijöiden intohimo taiteeseen. Tällainen intohimo synnytti myös Kiasman kokoelmien ytimen, Kouri-kokoelman.

Tohtori **Pentti Kourin** keräämä taidekokoelma on Kiasman kokoelmien sydän. Kokoelma profiloit Kiasman johtavien pohjoismaisten nykyaiteen museoiden joukkoon. Kiasman alkuaikoina Kouri-kokoelma edusti kansainvälistä näkökulmaa museon kokoelmassa, joka oli muuten keskittynyt pääasiassa kotimaiseen taiteeseen. Kokoelma on myös kansainvälisessä mittakaavassa merkittävä ja houkuttelee Kiasmalle ulkomaisia yhteistyökumppanimuseoita. Se profiloit Kiasmaa myös kokonaisuutena – pääosin amerikkalaista taidetta sisältävä kokoelma amerikkalaisen arkkitehdin suunnittelemassa ympäristössä.

Kouria kiinnosti taide, joka välittyi mahdollisimman puhtaana; minimalismi oli hänelle luonteva tapa kokea maailma uudella tavalla.

Kouri-kokoelma edustaa myös esimerkkiä keräilijästä, joka suhtautuu henkilökohtaisella intohimolla taiteeseen ja taiteilijoihin. Keräilijälle itselleen on ollut hyvin tärkeää tavata taiteilijat henkilökohtaisesti ja seurata heidän kehittymistään pitkällä aikavälillä, ja useista taiteilijoista tulikin keräilijän ystäviä. Kokoelman merkittävyys ei ole vain sen arvossa – kokoelma kommunikoi aikaa ja paikkaa hyvin henkilökohtaisesta näkökulmasta.

Pentti Kouri alkoi kerätä taidetta 80-luvun lopulla New Yorkissa. Kiinnostus taiteeseen heräsi kiinnostuksesta nykyhetkeä kohtaan. Pian taiteesta tuli hänelle keskeinen ja tärkeä osa elämää. Keskusteluissani Pentti Kourin kanssa hän on usein sanonut, että ensisijaisesti häntä kiinnosti taide, joka välittyi mahdollisimman puhtaana; minimalismi oli hänelle

JONATHAN URBAN, PHOTO@ARTGALLERYNET

luonteva tapa kokea maailma uudella tavalla. Kun taloudelliset resurssit antoivat myöden, Kouri halusi kerätä kokoelman, joka kommunikoi hänen näkemystään taiteesta ja maailmasta. Kokoelman kerääminen oli hänelle paitsi tavoitteellista, myös hyvin henkilökohtaisesti palkitsevaa. Taiteen omistaminen ei sinänsä ollut enää tärkeää – keräämisen sisällöksi muodostui yhteys taiteeseen henkilökohtaisella tasolla.

Keräilijänä Kouri kaihtaa kompromisseja. Esimerkiksi **Richard Serran** töitä on kokoelmassa useita. Amerikkalaisen taiteen osalta kokoelmassa on myös merkittäviä arte povera -koulukunnan teoksia, kuten suurimittaiset ja monumentaaliset teokset **Jannis Kounellisilta** ja **Mario Merziltä**. Hyvin edustettuna kokoelmassa ovat myös englantilaiset kuvanveistäjät. Tämä tekee kokoelmasta harvinaisen, koska massiivisia töitä voivat yleensä ostaa ja varastoida vain museot. Kouri-kokoelma päätyi Kiasmaan, kun opetusministeriö osti vuonna 1997 silloisen Postipankin omistuksessa olleen kokoelman ja lahjoitti sen Nykyaiteen museolle vuonna 1998. Järjestelyiden taustalla oli Pentti Kourin henkilökohtainen toive siitä, että kokoelma jäisi Suomeen. Vuonna 1999 avattu näyttely esitteli kokoelman teokset ensimmäistä kertaa kokonaisuutena suomalaiselle yleisölle.

Kokoelma profiloi Kiasman johtavien pohjoismaisten nykyaiteen museoiden joukkoon.

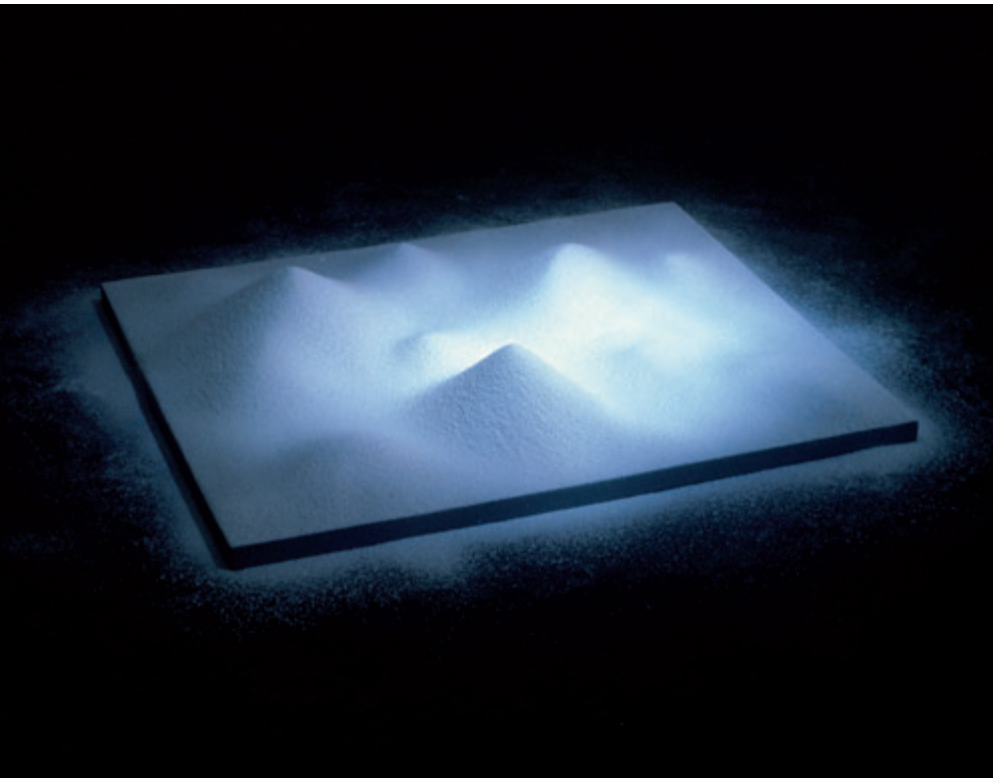
Kiasman Kouri-kokoelma on osoitus siitä, miten yksityisen ihmisen intohimo voi muuttua tärkeäksi osaksi koko kansakunnan perimää. Se voi myös jakaa iloa ja oivalluksia yleisöille kautta historian, muuttaa muotoaan ja kommunikoida yhä uusilla kielillä muuttuvassa maailmassa. Sen kautta kulttuuri voi peilata omaa aikaansa ja säilyttää viestejä menneisyydestä. Sen syvin merkitys on kuitenkin sekä sen kerääjälle että kokijalle henkilökohtainen – merkityksen tulkinta on jokaisen oma.

Olen onnellinen siitä, että Pentti Kourin kokoelma on saanut Kiasmassa kodin.

□ Teksti on lyhennelmä Berndt Arellin artikkelista Ilman toista ei ole toista teoksessa Kouri-kokoelma Nykyaiteen museo Kiasmassa. Teoksen julkaisemisen on mahdollistanut Kiasman Tukisäätö.

Kounellis, Jannis: Nimetön, 1990 – kuva teoksesta Kouri-kokoelma Nykyaiteen museo Kiasmassa.

PHOTOGRAPH BY DAVID HEAD © THE SOLOMON R. GUGGENHEIM FOUNDATION

Koo Jeong-a: Oslo, 1998 · murskattu aspiriini, puu ja sininen valo · mitat vaihtelevat · Solomon R. Guggenheim Museum, New York PURCHASED WITH FUNDS CONTRIBUTED BY THE YOUNG COLLECTORS COUNCIL, 2003 2003.62

Aspiriini, aamumaito ja muita arvoituksia

FULL HOUSE – Kouri-kokoelma ja minimalistisia seikkailuja Amerikasta esittelee taidetta minimalismin jättäisiltä. Selkeä ja ankara 1960-luvun estetiikka teollisine materiaaleineen rinnastuu nuorempien taiteilijasukupolvien käyttämiin yllättäviin ja arkipäiväisiin raaka-aineisiin. Minimalismi ja siitä rönsyilleet nykytaiteen polut eivät ole koskaan olleet yhtenäisiä suuntauksia.

Näyttelyintendentti Arja Miller kertoo, miten valosta, aspiriinista ja maidosta rakentui taideteoksia Kiasman suurnäyttelyyn.

TEOS ON LISENSSI

Monet New Yorkin Guggenheimin museolta *FULL HOUSE* -näyttelyyn lainatut teokset edustavat nykytaidetta, jossa fyysisten teosten sijaan liikkuu ainoastaan teoksen idea taiteilijan kirjoittamien ohjeiden ja erilaisten dokumenttien muodossa. Teoksen lainaaja saa ikään kuin lisenssin toteuttaa teos ohjeiden mukaan. Lainantajan tehtävä on valvoa, että ohjeita noudatetaan asianmukaisesti.

Kysymykset ja havainnekuvat ovatkin vyöryneet loputtomana virtana Kiasmasta Atlantin toiselle puolelle. Eivätkä pelkästään sähköpostina. **Ricci Albendan** *Portaali toiseen ulottuvuuteen* -teosta varten Guggenheimin museon konservaattoreille lähetettiin neljä litraa Kiasman seinämaalia, jotta teos saatiin upotettua oikeanlaiseen paneeliin.

Koo Jeong-a:n *Oslo* on miniatyyrinen vuoristomaisema, kuin pieni, sinertävässä valossa kylpevä pohjoinen kuvaelma. Taiteilija työskentelee pikkutarkasti luoden mitättömistä, herkistä ja hajoavista materiaaleista pysyvän ja kiinteän näköisiä asetelmia. Yllättävän näkökulman tähän pittoreskiin tunnelmaan tuo se, että kartionmuotoiset vuoret on muotoiltu aspiriinista, maailman eniten käytetystä lääkkeestä. Saimme teosta varten kirjalliset ohjeet pohjalevyn koosta, valaistuksesta ja aspiriinijauheen laadusta. Valmista aspiriinipulveria ei sopinut käyttää väärän karkeusasteen vuoksi. Siispä jauhoimme tabletit itse sähköisellä kahvimyllyllä.

VALON VOIMA

Jos Koo Jeong-a:n vuoristo ei kylpisi sinisessä valossa, teos ei vaikuttaisi yhtä sadunomaiselta. Valon taitava käyttö saa aikaan teoksen tunnelman, ja näyttelyssä on monta teosta, joissa valolla on erittäin tärkeä rooli.

COURTESY STUDIO OLAFUR ELIASSON

Olafur Eliasson: Your inverted veto, 1998 · keltainen monokromaattinen valo, valkoinen valo ja sininen muovi · mitat vaihtelevat · Solomon R. Guggenheim Museum, New York

PURCHASED WITH FUNDS CONTRIBUTED BY THE INTERNATIONAL DIRECTOR'S COUNCIL AND EXECUTIVE COMMITTEE MEMBERS: EDYTHE BROAD, ELAINE TERNER COOPER, LINDA FISCHBACH, RONNIE HEYMAN, J. TOMILSON HILL, DAKIS JOANNOU, CINDY JOHNSON, BARBARA LANE, LINDA MACKLOWE, BRIAN MCVIVER, PETER NORTON, WILLEM PEPLER, ALAIN-DOMINIQUE PERRIN, RACHEL RUDIN, DAVID TEIGER, GINNY WILLIAMS, ELLIOT K. WOLK, 1998 98.5230

James Turrellin *Shanta Pink* on luotu käyttämällä pelkkää valoa. Teoksen idea on hyvin yksinkertainen. Huoneen nurkkaan on projisoitu kirkasta valoa tietystä kulmasta. Kauempaa katsottuna näyttää kuin nurkassa leijuisi hohtavan pinkki kuutio. Valokuutioon haluaa tutustua lähemmin, mutta silloin illuusio katoaa. Kolmiulotteisuus olikin näköharha.

Vaikka Shanta Pinkin idea kuulostaa yksinkertaiselta, sen toteutus vaati valtavasti työtä. Teos, eli erityinen projektori ja installaation toteuttamiseen tarvittavat ohjeet, lainattiin yksityiseltä kerääjältä. Näyttelytilan sisälle piti rakentaa teosta varten uusi huone. Shantan toteuttamiseen osallistui myös James Turrellin assistentti, joka tarkasti installointipiirustukset ja kävi Kiasmassa asentamassa projektorin.

Teknisten haasteiden ja paineiden keskellä oli hyvä muistaa, että valolla on Turrellille myös henkinen ulottuvuus. Hän kutsuu projisoituja teoksiaan ”todellisuudessa oleviksi rei’iksi”. Turrell muistuttaa, että suhteemme valoon on vaistonvarainen. Käännämme katseemme valoon, tuijotamme tulta ja vaivumme sanattomaan mietiskelyyn.

SININEN PRESSU

Myös **Olafur Eliassonin** taide liittyy aineettomaan minimalismiin. Näyttelyssä olevan teoksen *Your inverted veto* materiaalit ovat keltainen ja valkoinen valo sekä pressusta näyttelytilaan rakentuva sininen seinä. Guggenheimilta saatiin nippu käsikirjoitettuja ohjeita ja piirroksia. Taiteilijan studioilta tuli lisäohjeita ja hyväksyntä suunnitelmille.

Näyttelmestarit ja näyttelyarkkitehti painivat teokseen liittyvien yksityiskohtien kanssa. Pressun oli oltava juuri oikean paksuista ja väristä. Lisäksi oli mietittävä mihin teos on mahdollista rakentaa, miten pressu asennetaan ja mihin kulku-aukko leikataan.

Erikoislamppujen asennus vaati erityistä luovuutta valosuunnittelijoilta. Lopputulos on yllättävä. Eliassonin teos on kuin laboratorio, jossa jokainen voi tutkia valon luomaa todellisuutta ja omia havaintojaan.

PUNAINEN MAITO

Myös Kouri-kokoelman teosten pystyttäminen näyttelyyn vaati omat toimenpiteensä. Kiasman konservaattorit etsivät oikeanväristä ja riittävän pintajännityksen tuottavaa maitoa **Wolfgang Laibin** *Maitokivi* -teokseen. Onneksi tavallinen punainen maito voitiin korvata hyvin säilyvällä punaisella hyla-maidolla.

Näyttelyn aikana museovalvojat huolehtivat teoksen ylläpidosta. Maito kaadetaan aamuisin hitaasti kiven päälle, illalla se puhdistetaan pois. Päivittäinen rituaali toistuu samanlaisena näyttelyn loppuun saakka. Hohtavan valkoinen kivi ja sen päällä lepäävä vielä valkoisempi maito onnistuvat kuitenkin huokumaan rauhaa ja pysyvyyttä.

□ Arja Miller

Mikä minimalismi?

Minimalistisella taiteella tarkoitetaan taidetta, joka on tehty mahdollisimman *vähin keinoin*. Minimalismi virisi 1960-luvulla nuoren newyorkilaisen taiteilijapolven piirissä. Nämä taiteilijat, joihin kuuluivat mm. **Donald Judd, Robert Morris, Richard Stella** ja **Dan Flavin**, eivät muodostaneet tarkoituksellisesti erityistä minimalistista ryhmää. Heidän taiteelleen oli yhteistä pyrkimys *objektiiviseen ja persoonattomaan ilmaisuun* vasta-reaktiona toisen maailmansodan jälkeiselle ekspressionistisille taidesuuntauksille.

Minimalistit tekivät uudenlaista taidetta, jota he itse kutsuivat milloin ABC-taiteeksi, milloin objektitaiteeksi, milloin ”ehdotuksiksi”. Keskeistä oli *ei-esittävyys, toistuvat geometriset muodot* sekä *valmiiden teollisten materiaalien käyttäminen*.

Minimalistit uskovat *taideteoksen itsenäisyyteen*. Taiteella on oma todellisuutensa eikä sen tarvitse esittää tai jäljitellä mitään muuta. Teoksen materiaalit, muoto, rakenne ja mittakaava ovat kiinnostavia itsessään.

Olennaista minimalistisissa teoksissa on niiden *sijoittuminen tilaan* ja se, miten ne muuttavat tilaa ja käsitystämme siitä. Esteettisesti minimalistiset teokset ovat usein *pelkistetyn kauniita* ja niiden on nähty *edustavan järjestystä ja harmoniaa*. Ehkä tästä syystä minimalistiseen taiteeseen liitetään usein myös tiettyä henkisyttä, vaikka alun perin minimalistit itse harvoin tekivät tällaisia rinnastuksia. □

Aasia lensi Kiasmaan

Kiasma on profiloitunut kymmenen toimintavuotensa aikana myös aasialaisen nykytaiteen esittelijänä. Aasia on aina ajankohtainen. Maanosan jatkuvasti kehittyvää nykytaiteen kenttää ja satojen lahjakkaiden taiteilijoiden tuotantoa ei muutamalla näyttelyllä voikaan ammentaa tyhjäksi. Pilviin piirretty – aasialaista nykytaidetta tuo tuoreet terveiset 12 nykytaiteilijalta Japanista, Kiinasta ja Koreasta.

Maailman globalisoitumisen myötä Aasian maat vaikuttavat myös suomalaiseen elämänmenoon. Ripeästi kehittyvä talous- ja kulttuurialue ei ole enää ajallisesti tai ajatuksellisesti niin etäällä. Aasian metropolit ovat nousseet tärkeäksi osaksi myös nykytaiteen globaalia näyttämöä. Euroopassa ja Yhdysvalloissa nähdään yhä enemmän aasialaisen nykytaiteen näyttelyitä. Kiinassa, Koreassa ja Japanissa järjestetään suuria taidetapahtumia ja monet länsimaiset galleriat avaavat toimipisteitään erityisesti Pekingissä. Taidemaailman virtausten suunta on kääntymässä ja tasapainottumassa. Länsimailla ei ole enää monopolia kansainväliseen nykytaiteeseen.

Pilviin piirretty -näyttely koostuu aiheiltaan symbolisesti maasta pilviä kohti kurot tautuviin, ilmaviin teoksiin. Taivas kaikkine metaforineen ja symboleineen on ollut keskeinen osa monissa aasialaisissa uskonnoissa ja kulttuuritraditioissa. Nyt maasta irtautuminen ja lentoon lähtö tapahtuu taiteilijoiden teoksissa tässä hetkessä, kuin toteen käyvänä unena, leijailuna maan ja taivaan välillä, irti arkitodellisuudesta, mittakaavaa ja painovoiman lakia rikkoen. Taiteilijoiden henkilökohtaiset muistot ja kokemukset ovat keskeisessä roolissa kertomuksissa, joissa kuviteltu usein näyttäytyy totena. Teoksia yhdistää huippuun asti hiottu tekninen toteutus sekä visuaalisen kerronnan ja yksityiskohtien rikkaus. Useat teokset peilaavat huimalla vauhdilla etenevän yhteiskunnallisen muutoksen ja perinteisten kulttuurien murroksen rajapintojen yhteentörmäystä.

Pilviin piirretty – Aasialaista nykytaidetta on esillä Kiasmassa 1. helmikuuta 2009 saakka. Näyttelyn ovat koonneet museonjohtaja **Berndt Arell**, intendentti **Arja Miller** ja amanuenssi **Jari-Pekka Vanhala**. Näyttelyä on tukenut Finnair, joka viettää 85. juhluvuottaan.

▷ Aasia lensi Kiasmaan

MUISTO KODISTA

Pilviin piirretty -näyttelyn avaa Kiasman sisääntuloaulassa korealainen **Do Ho Suh**. Ilmassa leijuva, vihreästä läpikuultavasta kankaasta ommeltu teos on fragmentti taiteilijan kotitalon seinästä. Teos edustaa muistia ja kaipausta menneisyyteen, pysyvää satamaa alati paikasta toiseen siirtyvän taiteilijan identiteetissä. Yksityisestä paikasta, taiteilijan kodista tulee osa julkista tilaa ja näyttelypaikan arkkitehtuuria. Do Ho Suh on toteuttanut useita luonnollisessa koossa olevia tekstiiliversioita asunnoistaan Koreassa ja Yhdysvalloissa. Läpikuultavasta kankaasta toteutettuina, pehmeinä ja ohuina, kaikkine hienoine yksityiskohtineen ne vaikuttavat aavemaisilta, materialisoitumassa olevilta unikuvilta.

Do Ho Suh on syntynyt vuonna 1962 Etelä-Koreassa. Hän asuu ja työskentelee New Yorkissa. ▷

PETRI VIRKÄNEN / KKA

PETRI VIRKÄNEN / KKA

HUUTOJA TILASSA

Tsang Kin-wah käyttää tilateoksissaan sanoja ja lyhyitä tunnepitoisia lauseita, jotka muodostavat ornamentaalisia kuvioita. Kaukaa nähtynä sovinnaisen kaunis, harmiton ja hillitty dekoraatio paljastuu lähemmin tarkasteltuna taiteilijan kriittiseksi vuodatukseksi. Ratkaiseva kokemus Tsangin valitseman ilmaisun muotoutumisessa oli hänen opiskeluaikansa 2000-luvun alussa Lontoossa. Aluksi mukavalta ja sallivalta vaikuttanut suurkaupunki paljasti suvaitsemattomat ja rasistiset piirteensä. Kiasmassa Tsang toteuttaa uuden tilateoksen eteläpään portaikkoon. Teos johdattaa katsojat aulasta ylempiin kerroksiin ja nivoo visuaalisesti yhteen *Pilviin piirretty* -näyttelyn eri tiloissa sijaitsevat teokset.

◁ *Tsang Kin-wah on syntynyt vuonna 1976 Kiinassa. Hän on asunut Hong Kongissa vuodesta 1982 lähtien. www.tsangkinwah.com ▷*

KIN-WAH TSANG

PIIRE MYKKÄNEN / KKA

VARJOJA PAPERISTA

Japanilainen **Kako Ueda** valmistaa teoksensa leikkaamalla yksiväristä mustaa tai punaista paperia. Taitavasti toteutetut pienet eläin-, ihmis- ja kasviaiheet muodostavat suuremman kuvan, jonka symboliikka liittyy luonnon kierto- kulkuihin. Arkisesta materiaalista Ueda piirtää veitsellään hienovaraisia pitsimäisiä pintoja. Varjoineen ja ulospäin kurottuvine osineen ne vaikuttavat reliefeiltä. Paperileikkaus on taitoa ja kärsivällisyyttä vaativa ikivanha tekniikka, jota on käytetty mm. kimonojen koriste- kuvioiden mallien tekoon. Ueda tuo askarteluun ja käsityötaitoon samaiste- tun tekniikan tähän päivään ja tekee siitä taidetta.

◁ *Kako Ueda on syntynyt vuonna 1966 Japanissa. Hän asuu ja työskentelee New Yorkissa. www.kakoueda.com* ▷

COURTESY OF GEORGE ADAMS GALLERY, NEW YORK

KOTI KIITORATANA

Lähes kaikkien **Hiraki Sawan** video- teosten tapahtumapaikka on hänen pieni asuntonsa Lontoossa. Aiheiltaan teokset eivät kuitenkaan ole vaatimattomia, sillä ne käsittelevät mm. kansainvälistä lentoliikennettä. Varhaisessa videossaan *Asunto* (2002) hän lavasti melko yksin- kertaisella animaatiotekniikalla kymmeniä lentokoneita risteilemään asuntonsa ilmatilassa. Koneet nousevat ja laskeu- tuvat sovussa, ilman onnettomuuden uhkaa. Teoksessaan Sawa on luonut uskottavan mielikuvituksellisen mikro- maailman, joka vaikuttaa pikkupojan unelmalta tai toisaalta aistiharhalta. Vaikka Sawan teokset syntyvät hänen ahtaassa kodissaan, eivät seinät estä mielikuvituksen lentoa.

Hiraki Sawa on syntynyt vuonna 1977 Japanissa. Hän asuu ja työskentelee Lontoossa. www.softkipper.com ▷

COURTESY OF JAMES COHAN GALLERY, NEW YORK

LAVASTETTUA TODELLISUUTTA

Li Wein (*ed. aukeamalla*) tausta ja identiteetti on performansitaiteessa ja toisinaan vaarallisissakin esityk- sissä. Valokuvissaan Li Wei uhmaa painovoimaa: niissä leijutaan ilmas- sa, ollaan putoamassa maahan tai matkataan kohti korkeuksia. Teosten energisyys ja huimapäisyys on saatu aikaan käyttämällä apuna vajereita ja telineitä, mutta ilman varsinaisia valokuvaustrikkejä. Li Wei viittaa tietoisien teatraalisilla kuvillaan Kiinan hurjaan muutosvaihttiin ja tasapainottomuuteen. Hän esittää kuvillaan nyky-yhteiskunnan kaltai- sen lavastetun ja tietoisesti rakenne- tun todellisuuden, johon uskomme, vaikka tiedämme, ettei se ole totta.

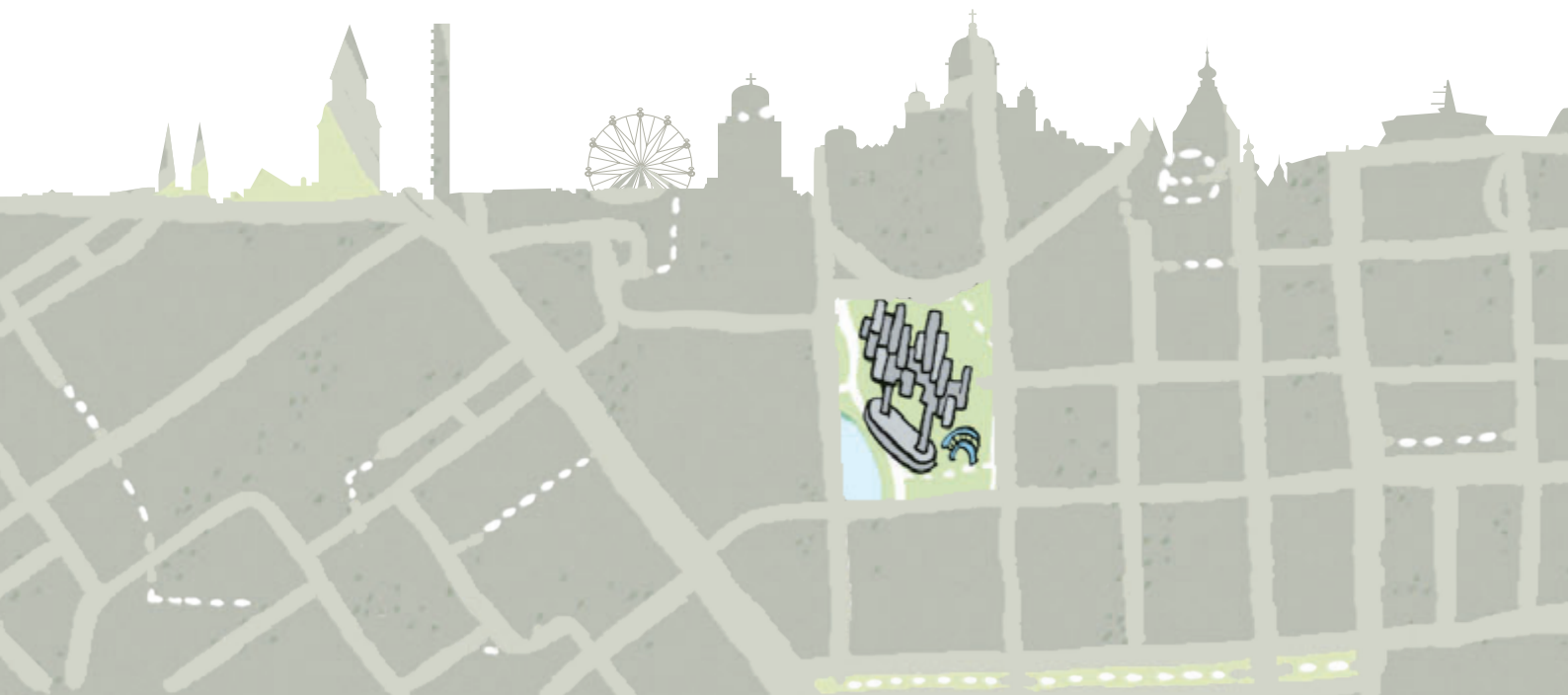
Li Wei on syntynyt vuonna 1970 Kiinassa. Hän asuu ja työskentelee Pekingissä. www.liweiart.com

□ Jari-Pekka Vanhala

Löydä Stadin huikeimmat

*museot
monumentit!*

Kokeile karttahakupalvelua, jossa kaupunkilaiset jakavat tietoa.

Joko kävit Kivikossa?

Kiasma viettää 10-vuotisjuhlavuottaan yhdessä kummikaupunginosa Kivikon kanssa. Yhteistyövuosi huipentuu näyttelyyn, jonka kivikkolaiset ovat itse toteuttaneet Kiasman asiantuntemuksen avulla. Innokkaat kivikkolaiset ovat päässeet näkemään ja kokemaan mitä kaikkea näyttelyn tekemiseen vaaditaan. Hankkeen taustalla toimivat ja sitä tukevat Helsingin kaupungin lähiöprojekti ja Helsingin kaupungin taidemuseo.

Kivikkoon on tuotu parisenkymmentä Kiasman kokoelmataideteosta. Näyttelykohteita on kuusi: Korttelitalo Ruuti ja Nalli, Seurakuntatalo Pyhä Jysäys, Terveysasema, Nuorisotalo sekä Asukaspuisto Kipinäpuisto. Näyttelyvieras tutustuu näyttelyn kautta paitsi nykytaiteeseen myös Kivikon asuinalueeseen. Kivikkolaisten tulkintoja teosten ja tilojen yhteyksistä valotetaan näyttelyluettelossa ja -kierroksilla. Näyttelypaikoista voi kerätä mukaansa leimoja, joilla saa Kiasmasta lisää taideyllätyksiä. Näyttely on esillä 2.11.2008 saakka.

Näyttelytilojen aukioloajat vaihtelevat. Kaikkiin kuuteen paikkaan voi tutustua kahtena sunnuntaina 28.9. ja 26.10. klo 14–16. Tietoja muista aukioloajoista ja oheisohjelmistosta www.kiasma.fi/kivikko □

Ilmaisopastuksia kouluryhmille!

Mediatoimisto Dagmar on käynnistänyt yhteisen juhlavuoden merkeissä (Dagmar 35 v. ja Kiasma 10 v.) projektin, jonka tuloksena koululaiset saavat viettää elämyksellisiä hetkiä nykytaiteen parissa Kiasmassa. Tavoite on 35 ilmaisopastusta kouluryhmille syksyn aikana.

Koululaisopastukset ovat olleet maksuttomia ja Kiasman pedagogisen toiminnan näkyvimpiä ja tärkeimpiä alueita, mutta ilmaisopastuksia on jouduttu karsimaan tuntuvasti taloudellisten resurssien vähetessä. Kiasman vastaava museolehtori **Kaija Kaitavuori** on tyytyväinen Dagmarin aloittamasta projektista. ”Se tuo konkreettista lisäarvoa. Emme olisi muuten pystyneet tarjoamaan kaikille halukkaille ilmaisopastuksia. Hienoa, että Dagmar valitsi tämän kohteen”.

Yhteistyökumppani Dagmar on ollut mukana kehittämässä Kiasman markkinointia ja viestintää museon avaamisesta saakka. □

Ikkunagalleria Kalliossa

”Sahalahden veistävä elokuvaaja” **Anssi Kasitonni** on vuorossa Alkovi-näyttelysarjan viimeisenä joulukuussa. Sahalahdella Tampereen kupeessa asuvaa kuvataiteilijaa Anssi Kasitonnia (s. 1978) voi luonnehtia uuden aallon kansantaiteilijaksi, jonka ’ite-poppis’-henkiset teokset ammentavat populaarikulttuurin lähihistoriasta.

Kasitonnin taiteesta välittyy tekemisen ilo ja nautinto. Hänen huumorintajuinen, innostunut ja punk-henkinen taiteensa yllättää ja tuottaa katsojalleen niin oivaltamisen iloa kuin makeat naurutkin. Kasitonnin taidetta ei rasita turha ja pakonomainen pyrkimys teoretisointiin, vaan hän uskaltaa reilusti ja rennosti poimia teoksiinsa viitteitä niin lapsuutensa TV-sarjojen ja elokuvien sankareihin kuin skeittaus- ja rock-kulttuuriinkin. Vaikka Kasitonnin taidetta sävyttää leikillisuus ja poikamainen huumori, sympaattiset teokset käsittelevät toisinaan myös vakavampia aiheita.

□ *Galleria Alkovi, Helsinginkatu 19*

kiasmail

Liity Kiasman postituslistalle osoitteessa www.kiasma.fi
Saat postia omaan sähköposti-osoitteeseesi.

MUISTIKUVA 1: Muistiin printattu kuva: alaston **Julius Elo** makaa valkealla matalalla korokkeella Kiasman neljännen kerroksen galleriatilan ikkunan reunalla, ikkunan takaa näkyy entisten Makasiinien monttu ja hämärtyvän Mannerheimintien liikenne. Ajattelen, että Elo näyttää Jeesukselta, mutta vielä enemmän jonkinlaiselta elävältä olennotta, jonka ruumis on samanaikaisesti ihmisen ja ei-ihmisen. Ajattelen, että tätä elävää kuvaa varten kannatti odottaa. Aika kuluu lukuisilla tavoilla ja tämä on niistä yksi. Kalenteriaika on /teatteri.nyt -festivaali, 2007.

PETRI VIRTIMÄEN / KAA

Kausiesiteteksteissä näkyvät käsitteet ovat liittyneet esittävän taiteen eri muotojen lisäksi laajempiin yhteiskunnallisiin ja kulttuurillisiin tavoitteisiin. Teatterin ohjelmistovalinnoissa ohjaavia sanoja ovat olleet mm. kohtaaminen, tutkimuksellisuus, risteys, raja, prosessi, yhteisöllisyys, kokeellisuus, kriittisyys, suvaitsevaisuus, luovuus ja henkilökohtaisuus/poliittisuus.

Esiteltyihin ja käsiteltyihin taiteen alueisiin ovat kuuluneet nykyteatteri, nykytanssi, mediataide, elokuva ja video sekä rajatun myös performanssi ja musiikki. Merkittävä paino on ollut myös urbaanilla taiteella, joka on tarkoittanut URB-festivaalin kautta mm. katutanssia ja erilaisia kaupunkitaiteesta ammentavia esittävän taiteen muotoja. Esitysten ja yhteistyöfestivaalien (mm. Pikseliähy, Avanto, Liikkeellä Marraskuussa) kautta teatterin ohjelmistoon liittynyt monialaisuus on ollut keskeinen osa Kiasma-teatterin identiteettiä. Teatteri on luonut myös vahvat suhteet nykyesityksiä tuottavien kansainvälisten näyttämöiden ja festivaalien kanssa.

Kiasma-teatteri on luonut uudenlaisia esityksen diskursseja kotimaisella esittävän taiteen kentällä. Teatterin syntymisen 1998 jälkeen on syntynyt kokonainen taiteilijoiden sukupolvi, joka kokee Kiasma-teatterin keskeisenä osana toimintansa muodostumista. Teatterin kautta on esitelty kattava joukko kansainvälisiä taiteilijoita, jotka ovat vaikuttaneet käsitykseen nykyesitys-

Esitys kirkastuu illassa

Koreografi ja esitystaiteilija Maija Hirvanen kävi läpi Kiasma-teatterin kausiesitteitä kymmenen vuoden ajalta. Mieleen nousi voimakkaita muistikuvia, ajatuksia teatterin nykyhetkestä – ja visioita tulevista vuosista.

taiteen ryhmistä, taiteilijoista, trendeistä ja luonteesta. Kymmenessä vuodessa aiemmin reuna-alueiksi nimetyistä esittävän taiteen ala-lajeista moni on tullut myös tunnistetavimmiksi.

TEATTERI TOIMIJOIDEN RISTEYKSESSÄ

Kiasma-teatteri on paitsi rakennuksen sisällä sijaitseva näyttämö, myös asiayhteys, sosiaalinen verkko, kansainvälinen toimintayksikkö ja toimijoiden risteys.

MUISTIKUVA 2: *Istun ravintolan terrassilla Göteborgin tanssi- ja teatterifestivaalilla 2006 ruotsalaisen taiteilijan **Charlotte Engelkelsin** kanssa. Engelkels kertoo vierailustaan Kiasma-teatteriin aiemmin saman vuoden aikana. Kehuttuaan kokemustaan hän kertoo, että VR:n Makasiinit paloivat hänen esityksensä aikana ja savua tuli sisälle asti.*

MUISTIKUVA 3: *ptrrruu. Näyttelijä **Marja Silde** esittää hevosta **Tuija Kokkosen** ja työryhmän Herra Tossavainen -esityksessä 2007. Mutta tämä ei ole lastenteatteria. Tämä hevonen on aikuiselle, vaikka mikseipä siitä myös lapsi voisi tykätä. Näyttelijä **Robin Svarström** taas eläytyy ankeriaan kuolemaan näännyttävään kutumatkaan.*

ARNO DECLAIR
PETRI SUOMAINEN
KKA

PERFORMANSSIN JÄLJILLÄ

Länsimaalaisen performanssin historia jäljitetään usein dadaismin ja surrealismin kautta 1960- ja 70-lukujen konseptualismiin ja tästä eteenpäin. Tätä kautta performanssikulttuurin, ja samalla mm. teatterin ja tanssin, historiaa kirjoittaa mm. **Rose Lee Goldberg**. Lähes puolivuosisataa sitten syntynyt performanssiperinne korosti usein prosessia ja häviävyyttä vastineena objekteille.

Konseptualistista esitystä edustaa Kiasma-teatterissa vierailleista taiteilijoista esim. ranskalainen koreografi **Xavier Le Roy:n** *Self Unfinished* Viidennen kerroksen näyttelytilassa. Le Roy tekee molekyylibiologin tarkkuudella kehollaan visuaalisia ja fyysisiä muodonmuutoksia robotista broileriksi.

URB-festivaalilla 2006 nähty performanssi-taiteilija **HK119** eli **Heidi Kilpeläinen** taas on hyvä esimerkki surrealismin jalanjäljissä kulkijoista.

MUISTIKUVA 4: *HK 119 harppoo mustassa, ihonmyötäisessä koko-pvc-asussa Kiasma-teatterin lavalla uusio-bauhaus -näyttämökuvassa, jonka keskeisenä elementtinä ovat nuoret, geometrisiä kuvioita pitelevät ja samalla geometrisesti liikehtivät naiset. Kilpeläinen laulaa mikkiin sekä korkealta että matalalta, kummassakin tapauksessa kovaa.*

*Samassa illassa on esiintynyt breikkari **Jussi Sirviö** ja salissa on myös merkittävä joukko polvissa roikkuviin farkkuihin pukeutuneita nuoria aikuisia, jotka selvästi nauttivat esityksestä. Ilta on niin suosittu, että siitä järjestetään ylimääräinen esitys.*

NEA HELSTO / KKA
NEA HELSTO / KKA

MATKALLA NYKYESITYSTAITEESEEN

Uuden teknologian yleistymisen myötä yhä useampi esitysten tekijä on päätenyt käyttämään teknologiaa välineenä tekijän, teoksen ja vastaanottajan välisessä kommunikoimisessa. Elävä hetki ei ole kadonnut vaan sen ympärillä oleva muotopaletti on rikastunut. Tämä elävä hetki, tapahtumisen hetki, nyt, on kuitenkin esityksen keskeinen kerros kaikissa lajeissaan.

Esitystaiteen alalajeja on monia. Pitkäkestoinen esitys. Teatraalis-ironinen esitys. Multimediaperformanssi. Esineperformanssi. Keho kuvana. Koreografinen performanssi, tanssiperformanssi, käsitteellinen tanssi. Aktio. Monologi. Vuorovaikutteinen tai osallistava esitys. Moniaistillinen esitys. Luentoperformanssi. Aktivistinen performanssi. Tee-se-itse -performanssi. Nykyteatteriesitys... Ainakin näitä on kokeiltu, nähty ja koettu Kiasma-teatterissa – ja 10 vuoden kuluttua niitä on varmasti lisää!

Maija Hirvanen

Taiteen suojelija

Konservaattorin tehtävä taidemuseoissa on varmistaa, että taideteokset voivat hyvin ja ovat nähtävissä mahdollisimman alkuperäisessä asussaan myös tulevaisuudessa. Kiasmassa työskentelee päätoimisesti kaksi konservaattoria.

”Valo on usein taideteosten vihollinen numero yksi. Erityisen herkkiä ovat valokuvat ja paperipohjaiset työt. Uv-säteily ja suuret valomäärät edistävät paperin hajoamista ja pigmenttien haalistumista. *Kuvan jälkeen* -näyttelyssä olleiden, jo aiemmin vaurioituneiden ja näyttelyä varten konservoitujen **Joseph Kossuthin** suurten valokuvien ripustusta oli rajoitettava. Ne siirrettiin kesäksi varaston pimeyteen. Kesän aikana niiden tilalla on ollut **Kristján Gudmundssonin** piirroksia. Kossuthin teokset on tarkoitus tuoda myöhemmin syksyllä jälleen yleisön nähtäväksi. Teosten kunto on tarkastettava ennen kuin tehdään päätös jatkosittamisestä.” kertoo konservaattori **Siukku Nurminen**.

”Nykytaiteella on periaatteessa aivan samat uhkatekijät kuin vanhemmallakin taiteella: väärät säilytys- ja esittelyolosuhteet, ihmiset, hyönteiset. Näyttelyvieraat saattavat kompastua lattialla oleviin veistoksiin tai lapset innostua koskettelemaan herkkiä teoksia. On myös teoksia, jotka syystä tai toisesta herättävät jossain katsojassa tuhoamisvimman. Nämä tapaukset ovat onneksi hyvin harvinaisia. Hyönteisiä vastaan on jouduttu taistelemaan esim. **Simryn Gillin** yli 600-osaisen, kävyistä ja siemenistä rakennetun teoksen kanssa. Myös taiteilija saattaa valita teokseensa materiaaleja, jotka ovat jo lähtökohtaisesti konservoinnin kannalta haasteellisia.”

Siukku Nurminen on työskennellyt konservaattorina Valtion taidemuseossa vuodesta 198 ja Kiasmassa sen perustamisesta lähtien. ”Nykytaiteen parissa toimimisessa on se etu, että saa mahdollisuuden keskustella taiteilijan kanssa teoksen tekohistoriasta ja materiaalien mahdollisesta korvattavuudesta.”

□ Kaija Suni

Käsiteltävänä Aimo Talevan teos *Kasvava* (1972–79)
Kuvan jälkeen -kokoelmanäyttelyssä.

Index

Löydä tärkeät
kohdat.
Nopeasti!

merkitse.

Post-it® Index -teippimerkit

järjestä.

Post-it® Index Strong
-teippimerkit

korosta.

Post-it® Index
-tehosteteippimerkit

Sinustako
Kiasman
Ystävä?

www.kiasma.fi

New York, New York

Kiasman FULL HOUSE -näyttelyn yhteistyökumppanit Sokos Hotel Tornin ja Sokos Hotel Vaakuna toivottavat näyttelyn tervetulleeksi New York -henkisillä ateria- kokonaisuuksilla 17.10. alkaen.

Ravintola Tornissa asiakkaalle tarjoutuu kolme erilaista makumatkaa Manhattanille: ennakkoluuloton Lower East Side, makujen ja maustamisen taidetta tarjoileva Meat-packing District ja hienostunut Village. Tornin Full House Menussa herkutellaan alkuruuaksi pieniä makupaloja, mm. tonnikala-vesimeloonitartaria ja ankanugetteja. Pääruokana tarjoillaan sienillä täytettyä häränrintaa ja tomaattimascarpone-risottokakua. Elämyksen viimeistelee juustokakku kirsikkahillokkeella ja rakuunasiirapilla.

Kiasman naapurissa Ravintola Loisteessa on mahdollista nauttia esimerkiksi ankanrintaburgeria tai Porterhouse-pihviä. Jälkiruoka Milkstone on saanut inspiaraationsa FULL HOUSE -näyttelyssä esillä olevasta **Wolfgang Leibin Maitokivi**-teoksesta. Loisteen versio Milkstonesta on jogurttipannacotta salmiakkivaahdotkarkkien ja ananasomenasalsan kera.

Ravintoloiden Full House -illallisiin sisältyy liput Kiasmaan.

- Ravintola Loiste, Kaivokatu 3, 10. krs, www.ravintolaloiste.fi
- Ravintola Torni, Kalevankatu 5, www.ravintolatorni.fi
- Pöytävaraukset p. 020 1234 800 (ma-pe 8-18)

Kiasman keittiöstä

MICHAEL ASTON

Café Kiasman keittiömestari **Marko Luhtala** on luonut oivaltavia reseptejä ruuasta kiinnostuneille nykytaiteen ystäville. Kirja antaa ohjeet mm. absinttietanoihin, Manga Snackiin, Helsinki 10 -tapaksiin

ja lihapulliin kuudella tavalla. Viisikerroksisen, 10-vuotiaan Kiasman kunniaksi leivotaan viisikerroksisen syntymäpäiväkakku!

Keittokirja on visuaalisesti rohkea, kulinaristinen matka Kiasman käytäviltä keittiön sydämeen ja kaupunkiin Kiasman ympärillä. Upeista valokuvista ja stailauksesta vastaavat **Michael Aston** ja **Nikola Tomevski**. Kirjassa esiintyy myös taiteiljoita teoksineen: **Hans-Christian Berg**, **Marjatta Tapiola**, **Marianna Uutinen** ja **Ville Walo**. Nykytaiteen museon julkaisemaa kirjaa on saatavissa mm. Kiasma-kaupasta ja verkkokaupasta.

□ *Olohuoneperjantait Café Kiasmassa tulevat taas. Perjantaina 31.10. sekä 7., 14., 21. ja 28.11. asiakkaita viihdytetään dj-musiikilla ja maistiaisilla klo 17-20.*

Kiasma pakettiin

Juhlavuosi on näkynyt Kiasmassa ja sen ympäristössä. Nyt voit ottaa Kiasman haltuun hopeanvärisellä Kiasma-kirjalla tai kertoa terveiset suklaan avulla.

En ihan ymmärrä... on tuttu lause, joka kuvittaa myös Kiasman juhlavuoden tuotteita: värikkäitä suklaapakkauksia ja t-paitoja. Suosikiksi nousutta mustaa t-paitaa on taas saatavilla. Tuoteperhe täydentyy syksyn aikana vielä muistikirjoilla ja mukeilla. Tunnuslause versioineen on taipunut myös ruotsin- ja englanninkielelle.

Kurkistuksia Kiasman toimintaan kymmenen ensimmäisen vuoden ajalta tarjoaa Kiasma-kirja, joka sisältää ajatuksia nykytaiteesta ja Kiasman roolista nykytaiteen museona. Aiheeseen liittyy myös upea, hopeanhoitoinen juliste ja neljän postikortin sarja. □

Omaksi tai lahjaksi – kirjat ja tuotteet Kiasma-kaupasta ja kätevästi myös verkkokaupasta www.kiasma.fi/shop

MANGOSALSA

1 iso kypsä mango
1 kokonainen kuorittu punasipuli
2 tuoretta jalopeno-chiliä
1 tuore punainen chili
puolikas kurkku
3 rkl kuivattuja karpaloita
1 limen mehu
½ punttia lehtipersiljää
suolaa ja pippuria
loraus oliiviöljyä tai mausteöljyä

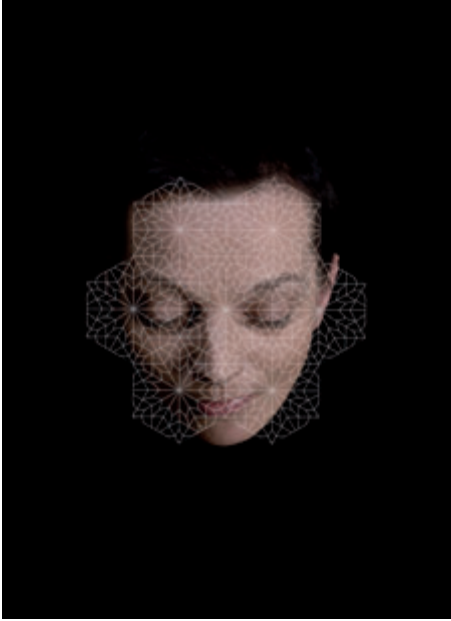
Leikkaa kypsä mango sentin kuutioksi. Hätätapauksessa myös pakastetut mangokuutiot käyvät. Kuori ja leikkaa kurkku kuutioksi. Pese ja hienonna lehtipersilja. Halkaise chilit, poista siemenet ja leikkaa hienoksi. Sekoita kaikki kasvikset ja loputkin mausteet kulhossa keskenään. Mausta suolalla ja pippurilla.

□ *Marko Luhtala suosittelee mangosalsaa kolumbialaisten arepas-leipiä (ohje kirjassa), härän grillipihvin tai esimerkiksi grillatun halloumijuuston seuralaiseksi.*

PIRE MYKKÄNEN / KKA

Green Ener**G**y
 Likvidi
 Vara**I**nhoito 30
 Rahas**T**okori
 Fen**N**o
 Parkkit**I**li
 Ko**R**ko Optimaattori

TULLOSSA 13.2.2009, 5. krs

Choosing My Religion – Uskontoja jäljittämässä

Marita Liulia uusin multimediaprojekti avaa näkökulmia maailman pääuskontoihin erityisesti naisen näkökulmasta. Käsiteltävänä ovat kristinusko, juutalaisuus, islam, sikhiläisyys, hindulaisuus, buddhalaisuus, kungfutselaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus. Laaja ja ajankohtainen multimediakokonaisuus luo uusia yhteyksiä eri taiteenalojen, tutkimuksen ja teknologian välille.

Teos korostaa suvaitsevaisuutta ja moniarvoisuutta ja uskontoja tarkastellaan tasa-vertaisina. Näyttely muodostaa visuaalisen ja kokemuksellisen kokonaisuuden, jonka osina ovat valokuvat, maalaukset, esineistö ja mediateokset. Näyttelyn lisäksi projektiin liittyy kirja ja verkkosivusto sekä näyttelyn synnystä kertova dokumentti. Ensi-iltansa näyttely saa Kiasmassa ja sen jälkeen se jatkaa Tampereelle, Turkuun ja Vaasaan. □

TULLOSSA 26.2.2009, 4. krs

Building is not a Building

Kansainvälisimpiin suomalaisvalokuvaajiin kuuluva **Ola Kolehmainen** rajaa ja nostaa esiin arkkitehtuurin kiinnostavia ja yllättäviä yksityiskohtia. Hänen valokuvissaan rakennus ei ensisijaisesti ole rakennus, vaan värin, valon, muotojen, pinnan ja syvyyden, toiston ja sommittelun kudelman löytöretki kuvaan. Näyttelytila, toiset teokset ja katsoja heijastuvat ja kertautuvat kookkaiden teosten kiiltävästä pinnasta. Näin valokuvan katsomisesta tulee voimakkaan tilallinen kokemus.

Kiasman näyttelyssä nähdään pääosin aivan uusia teoksia. □

Ola Kolehmainen: Minimal Interventions of Linear Elements, 2007 (yksityiskohta), Kiasman kokoelmat

Näyttelyt | FULL HOUSE – Kouri-kokoelma ja minimalistisia seikkailuja Amerikasta 17.10.08–18.1.09, 4. ja 5. krs | Kim Levin: Reittejä ja merkintöjä 1975–2004 17.10.08–1.2.09, Kontti | Pilviin piirretty – aasialaista nykytaidetta 1.11.08–1.2.09, Studio K, aulatilat |
Kokoelmat | Kuvan jälkeen 1.3.09 saakka, 2. ja 3. krs |
Kiasma-teatteri | Liikkellä marraskuussa 1.–9.11.08 |

www.kiasma.fi

Mitä meillä oli ennen Kiasmaa?

Mitä Kiasma on hankkinut kokoelmiinsa ja miksi? Millainen toimija Kiasma on nykytaiteen kentällä? Miten Kiasman nimissä tehdyt valinnat vaikuttavat? Entä kuinka kokoelmia esitetään ja säilytetään?

Nämä ja monta muuta kysymystä saavat vastauksensa julkaisussa, joka luo katsauksen Nykytaiteen museo Kiasman kokoelmatoiminnan ja -politiikan kehittymiseen. Näkökulmaa on laajennettu taiteen esittämiseen ja säilyttämiseen. Kiasman kokoelmatoiminnan kehittymistä ja hankintapolitiikkaa tarkastellaan myös suhteessa taiteilija- ja taidemuseokenttään sekä taidemarkkinoihin.

Julkaisuun ovat kirjoittaneet **Eija Aarnio, Riitta Autere, Tuula Arkio, Leevi Haapala, Kirsti Harva, Maaretta Jaukkuri, Teijamari Jyrkkiö, Annukka Jyrämä & Eero Anhava, Kaija Kaitavuori, Tuula Karjalainen, Sari Karttunen, Eija Liukkonen, Maritta Mellais, Asko Mäkelä, Susanna Pettersson, Päivi Rajakari (toim.), Marja Sakari** sekä **Ulla Vihanta**.

Kiasman kokoelmatoiminnan vaikuttavuus -julkaisu on ensimmäinen Valtion taidemuseon vaikuttavuusarvioinnin piiriin kuuluvista julkaisuista. Seuraava tutkimus on tarkoitus tehdä Ateneumin taidemuseon kokoelmatoiminnasta. □

Kiasmatematiikkaa kaikille

Yks, kaks, monta – Kiasmatematiikkaa kaikille -kirja vie numeroretkelle suomalaiseseen nykytaiteeseen. Ennakkotietoja nykytaiteesta tai matematiikasta ei tarvita. Matkakumppaniksi riittää utelias ja leikkimielinen asenne. Nykytaiteesta paljastuu yhden tai oikean totuuden sijaan lukemattomia, vääräleukaisiakin, tapoja tulkita taidetta.

Nykytaiteen kiasmatemaattisia kommervenkkejä kummastelevat sympaattiset Kiasman monsterit. Kirja on tarkoitettu katsottavaksi tai luettavaksi ja lisäksi se sisältää joukon tehtäviä, joita piirtämällä ja pähkäilemällä voi syventää kiasmatemaattista tietämystään.

Teoksen tekstin on kirjoittanut **Riikka Haapalainen** ja sen on kuvittanut **Reka Kiraly**. *Yks, kaks, monta* on saatavilla Kiasma-kaupasta ja Kiasman verkkokaupasta www.kiasma.fi □

Kriitikon muisti

Newyorkilainen kuvataidekriitikon legenda Kim Levin on vuosikymmenien ajan tehnyt muistiinpanoja taidenäyttelykokemuksistaan. Hän on myös laatinut reittisuunnitelmat viikottaisille galleria- ja museokäynneilleen. Näin hän on kyennyt suunnistamaan New Yorkin ylenpalttisessa taidetarjonnassa ja järjestämään näkemänsä käyttökelpoiseksi muistiarkistoksi.

Taiteilija **John Salvest** innostui tästä "pakonomaisesta ja järjestelmällisestä" dokumentoinnista ja kokosi Levinin lehdistötiedotteille ja kutsukorteille kirjaamat huomiot ja reittikartat näyttelyksi *Kim Levin: Reittejä ja merkintöjä 1975–2004*.

Näyttely on katsaus tunnollisen kuvataidekriitikon työskentelytapaan, systemaattiseen tiedon kartuttamiseen ja järjestämiseen sekä muistamisen apuvälineisiin. Levin kiteyttää taiteen äärellä heränneet reaktionsa, ajatuksensa ja tunnelmansa kutsukortin marginaaliin väri- ja merkkikoodein, ytimekkäänä huomiona tai piirroksena. Näin ne ovat helposti myöhemmin palautettavissa mieleen, kerrottavissa eteenpäin ja muunnettavissa katsauksiksi ja suosituksiksi.

Yhteen koottuina Kim Levinin muistiinpanot tarjoavat ainutlaatuisen katsauksen maailman merkittävimmän nykyaiteen keskuksen taidenäyttelyiden historiaan lähes 30 vuoden ajalta. Ne dokumentoivat uusien nimien, gallerioiden ja suuntausten nousun ja toisten katoamisen, New Yorkin taide-elämän vaiheet ja nykyaiteen painopisteiden muutokset. Näyttely taustoittaa näin myös samaan aikaan avautuvaa FULL HOUSE -näyttelyä.

□ Taru Tappola

ART PALM

KANSIKUVA: taiteilija Do Ho Suh · Pöyryn piirety - Asialaista nykytaidetta 1.11.2008 - 1.2.2009 KUVA PAULI MITKÄNEN / KKA

Nykytaiteen museo Kiasma

Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki
Info (09) 1733 6501, info@kiasma.fi

Kiasma on avoinna ti 10–17, ke–su 10–20.30
Liput 7/5 e, alle 18-vuotiaille vapaa pääsy.
Kiasma on liikkumisesteetön. Opaskoirat ovat tervetulleita.
Lipunmyynnissä ja teatterissa on tele/induktiosilmukka.

Tarkista vuoden 2009 aukioloajat www.kiasma.fi

Kiasma-lehti | Julkaisija: **Nykytaiteen museo** | Vastaava toimittaja: vs. tiedotuspäällikkö **Kaija Suni** 09-1733 6507 | Toimitussihteeri: tiedottaja **Päivi Oja** 09-1733 6534 | Verkkototeutus: viestintä-assistentti **Sami Orpana** 09-1733 6533 | Toimituksen osoite: **Kiasma, Nykytaiteen museo, Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki** | Puh. 09-173 361, Fax 09-1733 6503 | Internet: www.kiasma.fi | E-mail: kiasma-lehti@kiasma.fi | ISSN 1455-173X | Ulkoasu ja taitto: **Timo Vartiainen** | Käännökset: **Valtasana** | Painopaikka: **F.G. Lönnberg** | Toimitus ei vastaa ohjelmisto-aikatauluihin tulleista muutoksista. | **YHTEYS-HENKILÖT** | Museonjohtaja **Berndt Arell**, Museonjohtajan assistentti **Tuula Vuorio** 09-1733 6516 | Näyttelyintendentti **Arja Miller** 09-1733 6537, kokoelmaintendentti **Pirkko Siitari** 09-1733 6519 | Museo-pedagogiikka: vastaava museolehtori **Kaija Kaitavuori**, 09-1733 6514 | Kiasma-teatteri: vs. tuottaja **Riitta Aarniokoski** 09-1733 6512 | Yhteistyöpäällikkö markkinointi & sponsorointi **Sanna-Mari Jääntti** 09-1733 6653 | Tilavuokraukset, yhteistyökoordinaattori **Päivi Hilska** 09-1733 6668 | Opasvaraukset 09-1733 6509 | Kiasman Ystävät ry 09-1733 6595 | Nykytaiteen museo Kiasma kuuluu Valtion taidemuseoon

Kiasma-kauppa

Avoinnna ti 11–17, ke–su 11–19
p. (09) 1733 6505

Café Kiasma

Avoinnna ti 10–17, ke–su 10–20.30
p. (09) 1733 6661.

www.kiasma.fi

Tutustu ajankohtaiseen ohjelmistoon,
liity maksuttomalle Kiasmail-postituslistalle
ja poikkea verkkokauppaan ostoksille.

Kiasman Ystävät ry

Lisätietoja p. (09) 1733 6595

